

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 11CoP/27/2025
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4323200573
Dátum vydania rozhodnutia: 14. 10. 2025
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Katarína Arnouldová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2025:4323200573.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedníčky senátu Mgr. Kataríny Arnoldovej a sudcov JUDr. Sylvie Hýbelovej a Mgr. Fedora Benku, vo veci starostlivosti súdu o maloleté deti: A. B. C., nar. XX.XX.XXXX a D. E. C., nar. XX.XX.XXXX, obaja bytom ako matka, zastúpené kolíznym opatrovníkom Úradom práce sociálnych vecí a rodiny Levice, deti matky: F. G. C., nar. XX.XX.XXXX, bytom F. H. XXX/XX, E. I., právne zast.: Mgr. Henrieta Slavkovská, advokát s.r.o., so sídlom Ľ. Štúra 19, Levice a otca: F. E. C., nar. XX.XX.XXXX, bytom F. XXX/XX, E. I., právne zastúpený JUDr. PhDr. Eva Kerekesová, advokátka so sídlom Tobručká 7, Bratislava, o zmenu úpravy výkonu rodičovských práv a povinností k maloletým deťom, o odvolaní matky proti rozsudku Okresného súdu Levice č. k. 6P/25/2023 -1361, zo dňa 6. novembra 2024, takto

rozhodol:

I. Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom výroku IV. a v závislom výroku VII. potvrdzuje, rozsudok v napadnutom výroku V. mení tak, že počas trvania striedavej osobnej starostlivosti je otec povinný prispievať na výživu maloletého A. B. vo výške 80 eur mesačne a na maloletého D. E. vo výške 60 eur mesačne vždy do 15. dňa v mesiaci vopred k rukám matky a v napadnutom výroku VIII. v časti splatnosti dlhu vzniknutého matke na trovách štátu mení rozsudok tak, že matke povoľuje splatiť sumu 1.147,50 eur v mesačných splátkach po 100 eur splatných vždy do 10. dňa v mesiaci počnúc právoplatnosťou tohto rozsudku s tým, že omeškanie s plnením jednej splátky má za následok splatnosť celého plnenia.

II. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov tohto konania.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie výrokom I. uložil otcovi povinnosť počnúc dňom 01.09.2024 prispievať na výživu mal. A. B., zvýšeným výživným zo sumy 140 eur mesačne na sumu 205 eur mesačne vždy do 15. dňa v mesiaci vopred k rukám matky, výrokom II. mu uložil povinnosť uhradiť k rukám matky do troch dní od právoplatnosti rozsudku zaostalé výživné za obdobie od 01.09.2024 do 06.11.2024 v sume 130 eur, výrokom III. návrh matky na zvýšenie výživného pre mal. D. E. zamietol, výrokom IV. počnúc právoplatnosťou tohto rozsudku zveril obe deti do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov tak, že matka bude vykonávať osobnú starostlivosť o mal. deti od piatka párneho týždňa od 17,00 hod. do piatka nepárneho týždňa do 17,00 hod., otec bude vykonávať osobnú starostlivosť o mal. deti od piatka nepárneho týždňa od 17,00 hod. do piatka párneho týždňa do 17,00 hod. s tým, že rodičia si maloleté deti navzájom odovzdávajú a prevzmu v stanovenom čase v mieste bydliska toho rodiča, ktorý výkon osobnej starostlivosti končí. Výrokom V. vyslovil, že počas trvania striedavej osobnej starostlivosti sa rodičom výživné neurčuje, výrokom VI. oprávnil oboch rodičov mal. deti zastupovať a spravovať ich majetok, výrokom VII. vyslovil, že sa menia rozsudky Okresného súdu Levice č.k. 6P/32/2020-418 zo dňa 17.03.2021 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Nitre č.k. 7CoP/18/2021-806 zo dňa 30.09.2021 a č.k. 6P/32/2020-857 zo dňa 16.03.2022 vo výrokoch o

úprave výkonu rodičovských práv a povinností k mal. Deťom. Výrokom VIII. Súd uložil rodičom povinnosť nahradiť trovy štátu za znalecké dokazovanie, a to každý z nich v sume 1 147,50 eur do 15 dní od právoplatnosti rozsudku a napokon výrokom IX. Rozhodol o trovách účastníkov konania tak, že žiaden z nich nemá nárok na náhradu trov konania.

2. Svoje rozhodnutie súd právne odôvodnil podľa ustanovení § 24 ods. 3, § 26, § 62 ods. 1, 2, 6 Zákona o rodine, článku 3 ods. 1 a článku 18 ods. 1 Dohovoru o právach dieťaťa.

Z odôvodnenia rozsudku vyplýva, že otec maloletých detí sa domáhal zmeny úpravy výkonu rodičovských práv a povinností k obom deťom, žiadajúc zveriť ich do striedavej osobnej starostlivosti v týždňových intervaloch a navrhol upraviť styk rodičov s deťmi aj v čase sviatkov a prázdnin, výživné navrhol neurčiť. Na informatívnom výsluchu konanom na súde dňa 30.03.2023 sa matka vyjadрила, že so striedavou starostlivosťou nesúhlasí a podľa nej je styk otca s deťmi dostačujúci. Následne bola obom rodičom s deťmi odporučená návšteva RPPS, s čím rodičia súhlasili. Počas konania otec pozmenil návrh a domáhal sa zverenia oboch detí do jeho osobnej starostlivosti, zároveň žiadal uložiť matke prispievať na každé z detí minimálnym výživným a upraviť jej styk s maloletými deťmi. Podľa jeho názoru matka zanedbáva starostlivosť o deti, ohrozuje ich život a zdravie, vytvára deťom nezdravé prostredie, psychicky a fyzicky ich týra, učí ich klamať, necháva deti samé doma, mal. deti sú často chorľavé, matka deti neadekvátne oblieka a tiež sa pred deťmi vyhráňa otcovi, otec s jej výchovou nesúhlasí. Matka považovala tvrdenia otca za osočovanie. Podľa nej týždňové intervaly striedania sú pre deti nevhodné. Správanie otca, zanedbávanie detí a snaha otca využívať deti len na získavanie dôkazov voči matke, negatívne na deti vplyva a tieto potom prichádzajú k matke v zlom psychickom stave, čo sa prejavuje najmä na správaní mal. A.. Matka má za to, že otec využíva kontakty s deťmi len na monitorovanie údajných pochybení matky, na získavanie argumentov pred súdom, jeho správanie je možné považovať za neustálu šikanu cez podania otca na súdy, úrad práce a na políciu. Jeho hlásenia o zanedbávaní, týraní mal. detí matkou však neboli úspešné a vždy bolo preukázané, že matka sa o deti vzorne stará. Matka uvedené správanie otca pripisovala tiež skutočnosti, že otec má diagnostikovanú paranoidnú poruchu a jeho prístup k liečbe sa javí ako formálny, toto ochorenie zasahuje do všetkých oblastí jeho života a prejavuje sa aj v súdnych konaniach, v krivých obvineniach na adresu matky, v manipulácii detí a v snahe získať výhody na súde. Matka poprela otcom tvrdené nedostatky v starostlivosti o deti a uvádzala tvrdenia, ktorými spochybňovala vhodnosť výchovného prostredia a riadnu starostlivosť zo strany otca. Bola toho názoru, že nie je v záujme maloletých detí, aby strávili s otcom viac času ako doteraz, o čom svedčia aj vyjadrenia staršieho syna, že sa „zabije“, keď má ísť k otcovi aj na víkendy. Matka žiadala aj zmenu v rozsahu stretávania sa otca s mal. deťmi počas Vianoc ako aj počas letných prázdnin a tiež žiadala zvýšenie výživného na deti. Otec maloletých podal zase návrh na zníženie výživného zároveň rodičia podali niekoľko návrhov na nariadenie neodkladného opatrenia, ktoré boli súdom zamietnuté.

3. Súd dokazovaním zistil, že rozsudkom Okresného súdu Levice č.k. 6P/32/2020-418 zo dňa 17.03.2021 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Nitre č.k. 7CoP/18/2021-806 zo dňa 30.09.2021 a s rozsudkom OS Levice č.k. 6P/32/2020-857 zo dňa 16.03.2022, bolo manželstvo rodičov mal. detí rozvedené a na čas po rozvode manželstva boli obe deti zverené do osobnej starostlivosti matky, otcovi bolo uložené prispievať na výživu mal. A. B. sumou 140 eur a mal. D. E. sumou 110 eur mesačne, zároveň súd schválil rodičovskú dohodu, v zmysle ktorej je otec oprávnený stretávať sa s mal. deťmi počas štyroch mesiacov od právoplatnosti rozsudku posledný víkend v mesiaci od piatku od 16:00 hod. do nedele do 18:00 hod. a od piateho mesiaca každý párny týždeň v mesiaci od piatku od 16:00 hod. do nedele do 18:00 hod. s osobitnou úpravou v čase letných prázdnin, veľkonočných a vianočných sviatkov. Súd sa oboznámil s viacerými správami z poradenského procesu na Referáte poradensko-psychologických služieb ÚPSVaR Levice, ktorého sa zúčastnili rodičia na podnet súdu a z vyjadrení psychológa vyplýva, že tento doporučuje súčasný model starostlivosti o mal. deti s tým, že ak by došlo ku zlepšeniu spolupráce medzi rodičmi, bola by možná striedavá starostlivosť, to však vtedy, ak obidvaja rodičia začnú spolupracovať na požadovanej úrovni a budú viditeľné zmeny v ich komunikácii, ktorá je aktuálne nefunkčná. Nakoľko otec trvá na svojej požiadavke striedavej starostlivosti a matka ju jednoznačne odmieta, psychologička považovala za vhodné zvážiť znalecké posúdenie. Psychologička odporučila pokračovanie v poradenskom procese, kde sa rodičia musia zúčastňovať aj dyadických sedení (doteraz zo strany matky odmietané), ktoré budú zamerané na výraznú úpravu ich komunikácie a vzájomnej spolupráce pri výchovnom procese, ktorý je aktuálne v neprospech zdravého vývoja ich detí. Ide o rodičov, kde dlhodobé vystavenie detí ich konfliktnému stavu, má už známky negatívneho vplyvu na harmonický vývin mal. detí. V priebehu konania rodičia neprestali so vzájomným obviňovaním. Matka nesúhlasila so znaleckým dokazovaním. Medzi rodičmi

je zrejmy závažný rodičovský konflikt, ktorý negatívne vplýva na mal. deti. Na súde bolo na návrh kolízneho opatrovníka začaté tiež konanie o uloženie výchovného opatrenia, a súd dňa 15.03.2024 uznesením č.k. 6P/34/2024-20 neodkladným opatrením nariadil obom rodičom aj deťom povinnosť zúčastniť sa odborného psychologického poradenstva v rozsahu najmenej 30 poradenských stretnutí v priebehu 10 mesiacov, ktoré sa bude vykonávať v spolupráci s odborným tímom Centra pre deti a rodiny Žitavce. V priebežných správach CDR Žitavce oznamovalo súdu vykonávanie nariadeného opatrenia, spolupráca s matkou sa ukázala ako problémová pre silnú absenciu komunikačnej kultúry, problém so sebaovládaním, jej spolupráca pretrvávala iba vo formálnej rovine.

4. Súd sa oboznámil aj s komplexnými hodnoteniami maloletých detí, podanými školským zariadením, ktoré maloleté deti navštevujú, pričom bolo zistené, že v domácnosti, kde žijú deti s matkou, podľa pozorovaní učiteliek prebieha nedôsledný a liberálny výchovný štýl, ktorý je viditeľný na správaní oboch detí, pričom komunikácia s matkou je veľmi náročná pre jej náladovosť, častokrát nepočúva informácie a pokyny učiteliek, jedná matka expresívne alebo dané informácie neguje, dlhodobo neodovzdala základnú dokumentáciu, nepíše ospravedlnenky, väčší záujem javí len v posledných mesiacoch. Ohľadom psychického stavu otca, na ktorý matka poukazovala (neliečená bludová porucha), sa súd oboznámil s otcom predloženou správou klinickej psychologičky F. J. K. zo dňa 29.11.2019, ktorá v závere konštatovala, že nezistila žiadne príznaky neuroticizmu či iného duševného ochorenia. Podľa potvrdenia L. M. F. zo dňa 01.10.2021, otec bol u nej jedenkrát vyšetrený dňa 3.3.2021 s diagnózou F22 (porucha s bludmi) - bližšie konkretizované nie je, následne otec absolvoval vyšetrenie u psychiatričky L. C. F. dňa 22.11.2021, ktorá vyšetrením neistila žiadnu psychopatologickú symptomatológiu.

5. Súd vo veci nariadil znalecké dokazovanie znalcom Mgr. Ivanom Moravčíkom z odboru psychológia, odvetvie poradenská psychológia a z jeho posudku č. 7/2024 zistil, že mal. A. svoju matku čiastočne rešpektuje, má k nej kladný vzťah, túži byť v jej prítomnosti, byť vnímaný, avšak matka nie vždy vhodným spôsobom reaguje na jeho potreby, z čoho je frustrovaný, a to negatívne vplýva na jeho vzťah k nej. Mal. A. otca rešpektuje, akceptuje, má k nemu kladnú emočnú väzbu, relatívne silné emočné puto aj napriek tomu, že s ním nie je v tak intenzívnom kontakte, ako s matkou. Mal. D. prechováva k matke pozitívne emócie a intenzívnejší vzťah, aj z dôvodu jeho veku, považuje ju za primárnu vzťahovú osobu a pokiaľ by sa mal rozhodnúť, aktuálne sa javí, že by uprednostnil jej prítomnosť. K otcovi má vybudovaný kladný vzťah, je rád v jeho prítomnosti, má tendenciu ho vyhľadávať, rešpektuje ho, nakoľko ho otec vhodným spôsobom stimuluje, usmerňuje, čo kladne vplýva aj na ich vzájomný vzťah, v jeho fyzickej prítomnosti sa cíti bezpečne. Vzťah matky k mal. deťom sa znalcom javí t.č. ako čiastočne stabilizovaný, avšak považuje za nutné prihliadať i na to, ako hodnotia matku mal. detí učiteľky, kde v komplexnom hodnotení dieťaťa, najmä u mal. A. jasne a zrozumiteľne popísali, že výchovné prostredie u matky je rizikové, nie je v najlepšom záujme mal. detí a matka mal. detí nemá ako prioritu výchovu mal. detí, taktiež je to možné odčítať i zo správy CDR, resp. z hodnotenia ÚPSVaR, kedy matka nemala potrebu, ochotu a vôľu prispieť k riešeniu situácie a vedome a účelovo konala v neprospech jej riešenia. Matka neumožnila mal. deťom, aby mali poskytnutú starostlivosť erudovanými odborníkmi, ktorí by boli schopní sanovať ich potreby, matka sa upriamila skôr na vlastné potreby, na úkor potrieb mal. detí. Vzťah otca k mal. deťom opísal znalec ako ambivalentný, instabilný, determinovaný vlastnými potrebami, na rozdiel od matky však aktívne spolupracoval so všetkými zainteresovanými inštitúciami a mal tendenciu vystupovať proaktívne, kooperatívne, i keď tým, že neustále podnetmi, trestnými oznámeniami, resp. inou formou šikanuje matku mal. detí, prípadne neúmerne zaťažuje všetky zainteresované inštitúcie podnetmi, ktoré sa vo výsledku hodnotia ako neopodstatnené, rovnako neprispieva k tomu, aby matka mal. detí bola pozitívne nastavená na dohodu s ním v oblasti výchovy detí. Osobnostné predpoklady pre výchovu detí posúdil znalec na strane matky ako obmedzené, nedostatočné, nereflektujúce najlepšie záujmy mal. detí a ako potenciálne ohrozujúce najmä čo sa týka zabezpečenia ich zdravého psychického vývinu. U matky t.č. nie je možné predpokladať, že by zmenila svoj dlhodobý postoj k otcovi mal. detí a uznala jeho dôležitosť pre zdravý psychický, emočný a sociálny vývin detí. Vedome otcovi upiera právo na akýkoľvek kontakt s mal. deťmi nad rámec svojich predstáv. Osobu otca znalec vyhodnotil ako menej konfliktnú, so snahou uplatňovať vo výchove i vo vlastnom živote stratégiu dodržiavania dlhodobo plánovanej vízie, ktorú pokiaľ sa mu nepodarí aplikovať do praxe, spôsobuje silnú tenziu, zvýšený aktivizmus a má tendenciu eskalovať situáciu do tej úrovne, aby sa preklopila na ním požadovanú trajektóriu, je schopný nadväzovať kladné interpersonálne vzťahy, aj so svojimi mal. deťmi, avšak v krízových situáciách má tendenciu zohľadniť viac vlastný záujem, občas aj na úkor mal. S mal. deťmi vie nadviazať kvalitný vzťah, vzťah s ich matkou už však nie, hoci jej rolu uznáva. Vzájomný vzťah rodičov je aktuálne poznačený dlhodobými konfliktami, ktoré boli prítomné nielen počas manželstva, ale i následne počas rozvodového konania.

Obaja rodičia nie sú schopní zmeniť prístup voči sebe a zamerať sa na konštruktívne dosiahnutie takého stavu, ktorý by bol v čo najlepšom záujme mal. detí, vnímajú jednoznačne iba svoje potreby a cieľavedome uplatňujú iba také postupy, ktoré sú v ich prospech, bez ohľadu na to, aký majú vplyv na mal. deti. Pravdepodobnosť zmeny tohto postoja rodičov by mohla nastať až po tom, ako by boli vystavení riziku, že mal. deti nebudú v ich starostlivosti. Možno konštatovať, že rodičia vzájomne, a to dlhodobo, nepodporujú mal. deti k udržiavaniu rovnocenného rodičovského vzťahu s druhým rodičom a taktiež možno konštatovať, že sa negatívne vyjadrujú o druhom rodičovi aj pred mal. deťmi. Následky takého výchovného prístupu na mal. deti sú jednoznačné, a to je dlhodobá traumatizácia mal. detí. Podľa znalca stojí v danom prípade za zváženie dočasná náhradná starostlivosť o mal. deti ideálne prostredníctvom fyzickej osoby, ktorá by do doby, kým sa nestabilizuje situácia u rodičov, prevzala ich rodičovské kompetencie a zamerala sa výhradne na ich aktuálne potreby. Na svojich záveroch znalec zotrval aj pri výsluchu na pojednávaní. Kolízna opatrovníčka navrhla za súčasného stavu zveriť deti do starostlivosti otca.

6. Prvoinštančný súd konštatoval, že ide o prípad rodiny, kedy sa otec opakovane domáhal striedavej starostlivosti už v rozvodovom konaní, avšak deti boli v útlom veku 2-3 rokov. Rodičia boli už v tom čase v konflikte, ktorý bol prítomný už počas manželstva následne v rozvodovom konaní a ktorý plynutím času neustával, ale skôr sa stupňoval. Otec sa nedokázal stotožniť s tým, ako súdy rozhodli a so spôsobom akým uplatňovala matka výchovný prístup a starostlivosť o mal. deti. Na matku opakovane podával či už trestné oznámenia alebo iné podnety na rôzne inštitúcie a orgány, ktoré však boli vždy vyhodnotené ako neopodstatnené. Nikdy nebolo preukázané ani bitie maloletých matkou, deti nikdy známky fyzického násillia neniesli ani sa nikdy deti na bitku od matky nesťažovali. Uvádza to len otec, ktorému to mali povedať deti (avšak vierohodnosť je spochybnená tým, že viaceré jeho tvrdenia v konaní boli preukázateľne vyvrátené). Matka takéto konanie otca považuje za tyranizovanie jej osoby a od toho sa odvíja jej správanie voči otcovi, ktoré potom prenáša na deti. Za tento stav nesú vinu obaja rodičia, ktorí viac hľadajú na vlastné záujmy než záujmy detí, ako podrobne opísal znalec a zhodnotil znalec Mgr. Moravčík, napriek tomu súd nepovažoval za vhodné aplikovať odporúčanie znalca a odňať deti zo starostlivosti oboch rodičov ich zverením tretej osobe, nakoľko oddelenie od rodiny by mohlo spôsobiť u detí nenapraviteľné škody v dôsledku traumy. Odňatie detí rodičom rozhodne nie je v danom prípade v najlepšom záujme detí a rovnako tak nie je v ich záujme odňatie detí matke a ich zverenie do výlučnej starostlivosti otca. Hlavne mal. D. je na matku výrazne naviazaný a napriek súrodeneckej rivalite aj na svojho brata, ktorí súrodenci by rozdelením určite trpeli. Boj bratov o priazeň rodičov spôsoboval aj samotný otec, keď si počas určeného styku v istom čase brával len D.. Prihliadajúc v prvom rade na najlepší záujem detí súd za daného stavu považoval striedavú starostlivosť za najmenej „bolestivú“ pre maloletých. Rodič je pre dieťa nenahraditeľnou vzťahovou väzbou, ktorá tvorí základ pre budovanie a vytváranie ďalších sociálnych vzťahov, je v princípe nenahraditeľná a jej ohrozenie má devastujúce účinky na budúci život dieťaťa.

7. Nakoľko matka podala aj návrh na zvýšenie výživného k mal. deťom, súd porovnal pomery účastníkov v čase ostatného rozhodnutia o výživnom a súčasným stavom, pričom zistil, že k zmene pomerov odôvodňujúcej zvýšenie výživného došlo len u mal. A. a to nástupom na základnú školu, teda až od 01.09.2024. V súvislosti s tým sa nepochybne zvýšili výdavky na zabezpečenie jeho základných potrieb, pričom suma 205 eur zodpovedá aktuálnym príjmovým pomerom otca (1.500 eur). V príjmových pomeroch rodičov k závažným zmenám nedošlo. Vo vzťahu k mal. D. súd návrh na zvýšenie zamietol, pretože naďalej je v predškolskom veku ako v čase posledného rozhodnutia. Právoplatnosťou rozhodnutia o striedavej osobnej starostlivosti počas jej trvania však súd rodičom výživné neurčil, pretože v príjmoch rodičov nie je výrazná disproporcija (matka 1.050 eur, otec 1.500 eur) a ani ich majetkové pomery nie sú tak rozdielne, aby mali za následok nerovnosť v ich životnej úrovni, ktorú by bolo potrebné výživným dorovnávať. Zároveň súd uložil každému z rodičov nahradiť trovy konania za znalecké dokazovania, ktoré za nich platil štát vo výške 2295,60 eur a keďže znalecké dokazovanie bolo nevyhnutné a zároveň bolo nariadené v záujme všetkých účastníkov, preto je spravodlivé, aby sa na ich úhrade podieľali obidvaja rodičia rovnakým dielom po 1147,50 eur.

8. Proti tomuto rozsudku podala v zákonnej lehote odvolanie matka a to proti výrokom IV. V. VII. a VIII. Dôvodila tým, že súd prvej inštancie nesprávne a neúplne zistil skutočný stav veci, na základe vykonaných dôkazov dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam a rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Vytýkala súdu, že založil svoje rozhodnutie takmer výlučne na záveroch písomného znaleckého posudku č. 7/2024, matka má však za to, že posúdenie znalca nie je dostatočné

pre rozhodnutie súdu také, ktoré by bolo v súlade s požiadavkou rešpektovania najlepšieho záujmu maloletých detí. V tomto zložitom prípade bolo na mieste, aby súd nariadil znalecké dokazovanie znalcom z odboru psychológia, odvetvie klinická psychológia detí, čo súd neurobil, hoci matka považuje za nanajvýš dôležité, aby boli maloleté deti v konaní posúdené práve takýmto znalcom. Zároveň je toho názoru, že nie sú na kumulatívne naplnené predpoklady použitia inštitútu striedavej osobnej starostlivosti zmysle § 24 ods. 3 Zákona o rodine, keď kvalita komunikácie rodičov je tak narušená, že nie je vytvorená báza pre primeranú rodičovskú kooperáciu v režime striedavej osobnej starostlivosti. Optimálnym režimom sa za aktuálnych okolností javí byť výlučná starostlivosť matky. Súd nedostatočne vyhodnotil najlepší záujem maloletých, deti sú z dôvodu nízkeho veku 5 a 6 rokov citovo viac naviazané na matku a môžu utpieť zásadnú citovú ujmu ich odlúčením od nej vždy na týždeň. Matka poukazuje na vyjadrenie psychologičky Referátu poradensko-psychologických služieb ÚPSVaR Levice N. O. P., v zmysle ktorej v aktuálnej situácii je doporučovaná výlučná osobná starostlivosť matky, pričom striedavá starostlivosť by sa mala realizovať iba v prípade, ak obaja rodičia začnú spolupracovať na požadovanej úrovni, zároveň psychologička konštatovala, že táto aktuálne pre rozpory rodičov nie je možná. Napriek takémuto odporúčaniu psychológa a pri súdom konštatovanej pretrvávajúcej negatívnej prognóze komunikácie rodičov, súd rozhodol o striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov, teda súd nerozhodol v záujme maloletých detí. Deti s ohľadom na ich vek by mali vyrastať v stabilnom prostredí jednej domácnosti matky namiesto toho, aby boli destabilizované neustálym striedaním domácnosti otca a matky, navyše ak obaja rodičia uplatňujú rôzne výchovné postupy a o výchove nielenže vzájomne nekomunikujú, ale sa vzájomne negujú, čo bolo preukázané v konaní. Z uvedeného dôvodu navrhla, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zrušil čo do výroku IV, V a VII, čím bude ponechaná v platnosti pôvodná úprava starostlivosti o maloleté deti, alternatívne aby odvolací súd zrušil rozsudok v napadnutých výrokoch a vrátil vec prvoinštančnému súdu za účelom doplnenia dokazovania nariadením znaleckého dokazovania znalcom z odboru psychológia, odvetvie klinická psychológia dospelých a klinická psychológia detí na preukázanie, či zverenie detí do striedavej osobnej starostlivosti je v ich najlepšom záujme. Pre prípad potvrdenia rozsudku vo výroku IV žiadala, aby odvolací súd rozhodol o primeranom výživnom počas trvania striedavej osobnej starostlivosti zo strany otca k rukám matky, nakoľko matka nesúhlasí s neurčením výživného a má za to, že tretinový rozdiel v zárobkoch rodičov (matka 1.050 eur a otec 1.500 eur) vyvoláva nutnosť dorovnať nerovnosť životnej úrovne maloletých detí v čase, keď sú v matkinej starostlivosti.

9. Pokiaľ ide o odvolanie čo do výroku VIII., matka poukazuje na to, že pri čistom príjme matky 1.050 eur nie je v jej možnostiach a schopnostiach nahradiť trovy štátu v sume 1.147,50 eur do 15 dní od právoplatnosti rozsudku a súd pochybil, keď rezignoval na dokazovanie a úvahy o tom, či je matka schopná nahradiť takéto vysoké trovy v uvedenej lehote. Predĺženie lehoty splatnosti z troch na 15 dní od právoplatnosti rozsudku nerieši matke maloletých situáciu pokiaľ takou sumou nedisponuje. Navrhla, aby odvolací súd tento výrok zmenil a povolil jej nahradiť trovy štátu v splátkach po 110 eur mesačne s tým, že posledná splátka bude v sume 47,50 eur.

10. Kolízny opatrovník vo vyjadrení k podanému odvolaniu považoval rozhodnutie prvoinštančného súdu za správne vzhľadom na vykonané dokazovanie a závery znaleckého dokazovania, a navrhol ho potvrdiť.

11. Otec vo vyjadrení k podanému odvolaniu uviedol, že na základe vykonaného dokazovania by bolo súladné s najlepším záujmom maloletých detí ich zverenie do otcovej výlučnej starostlivosti otca, nakoľko otec vie deťom zabezpečiť stabilný denný režim, dodržiavať pravidelný denný/týždenný harmonogram, pozitívne deti motivuje, vhodne stimuluje a usmerňuje, na deti vplyva bezpečne a kladne, má zabezpečené vlastné bývanie, kde majú maloleté deti vytvorené podmienky na prípravu na vyučovanie, hranie, oddych, zabezpečuje zdravotnú starostlivosť, pravidelne pripravuje maloletého syna A. B. na vyučovanie, u maloletého D. E. zabezpečuje predškolskú prípravu pravidelným cvičením verbálnych prejavov, deťom zabezpečuje adekvátnu starostlivosť súvisiacu s ich vekom, zdravý sociálny, emočný, a psychický vývin. Otec má stabilné zamestnanie ako pedagóg, zatiaľ čo matka často mení zamestnávateľa, prípadne je nezamestnaná, čo svedčí o nestabilite matky a stabilite otca. Otec tiež poukazuje na to, že matka nie je kladným morálnym príkladom pre svoje deti, keďže bolo preukázané, že počas súdneho konania dokladala súdu dôkazy, ktoré vyhotovila a podpísala v mene rôznych štátnych inštitúcií sama, čím dokladala súdu klamlivé a zavádzajúce dôkazy (napr. vyjadrenia riaditeľky MŠ ulica P. D., ktorú navštevoval maloletý A., vyjadrenia MŠ na ulici Q. XXX, D., podnet podaný v mene štátnej organizácie na ÚPSVaR), na čo otec opakovane poukázal. Otec nesúhlasí s ponechaním pôvodnej

úpravy ohľadom starostlivosti o deti, bolo by to v rozpore s ich najlepším záujmom, nebol by v dostatočnej miere zabezpečovaný mentálny, sociálny a morálny vývoj detí, čo bolo preukázané znalcom. Nesúhlasí ani s doplnením dokazovania znalcom z odboru klinická psychológia detí, bolo by to v tomto prípade bezpredmetné, nakoľko znaleckým dokazovaním bolo preukázané, že maloleté deti majú k obom rodičom kladný vzťah a zaostáva mentálny, sociálny a morálny rozvoj, ktorý je možné zabezpečiť iba pravidelným režimom učenia, čítaním, počítaním, komunikáciou, rozhovormi, vyjadrovaním vlastných pocitov, názorov a pod.

12. Vychádzajúc z podaného odvolania otec má za to, že matka nehľadá na najlepší záujem maloletých detí, ale na najlepší finančný prospech, aký by si prostredníctvom detí mohla zabezpečiť. V tejto súvislosti otec poukazuje na vyjadrenia znalca, že konanie matky je zamerané primárne na uspokojovanie vlastných potrieb, maloleté deti vníma ako súčasť jej života bez toho, aby sa na ne zamerala ako na prioritu, či už v súvislosti s výchovno- vzdelávacími potrebami maloletých detí, nakoľko jej konanie nie vždy koreluje s ich najlepším záujmom, a možno hodnotiť jej osobnostné predpoklady pre výchovu detí ako obmedzené, nedostatočné, nereflektujúce najlepší záujem maloletých detí. Aj v tejto súvislosti tak možno hodnotiť jej osobnostné predpoklady, najmä čo sa týka zabezpečenia ich zdravého psychického vývinu ako potencionálne ohrozujúce. Otec tiež poukazuje na záver a odporúčania vyplývajúce zo správy z priebežného hodnotenia vykonávania opatrení ambulantnou a terénnou formou pre maloleté deti z Centra pre deti a rodiny Žitavce, pričom atribúty, ktoré sú v tejto správe uvedené ako potrebné schopnosti rodiča, ktoré by deťom pomohli zvládnuť náročnú situáciu spojenú s rozchodom rodičov a minimalizovali jej následky, takmer všetky u matky absentujú. Matka tiež v odvolaní neuviedla, akým spôsobom by mala záujem pracovať na psychickej, mentálnej sociálnej a morálnej prosperite maloletých detí, na logopedických ťažkostiach syna, ako by chcela zlepšiť ich pripravenosť do školských zariadení, ale uvádza v akej miere má otec matke prispievať finančne. Matka v odvolaní namieta neschopnosť uhradiť finančné prostriedky za už vyhotovené znalecké dokazovanie a navrhuje vykonať ďalšie znalecké dokazovanie a takto neúčelne mieni zvyšovať náklady súdneho konania a robiť v konaní prietahy. Súdu pritom mal doložený znalecký posudok Mgr. Silvie Melovskej súdneho znalca MS SR z odboru psychológia, odvetvie poradenská psychológia a znalecký posudok Mgr. Ivana Moravčíka znalca z odboru psychológia, odvetvie poradenská psychológia. Vzhľadom na priebeh konania, znalecké dokazovanie dvoch nezávislých znalcov, vyjadrenie znalca na pojednávaní, vyjadrenie ÚPSVaR Levice, je v najlepšom záujme maloletých detí, aby boli zverené do osobnej starostlivosti otca. Otec preto navrhol, aby odvolací súd zveril maloleté deti do jeho osobnej starostlivosti s tým, že matka bude oprávnená stretávať sa s maloletými deťmi každý párny týždeň od piatka do pondelka rána, nepárny týždeň od stredy do štvrtka rána a tiež každý druhý týždeň v mesiaci júl a v mesiaci august počas letných prázdnin, ako aj počas vianočných sviatkov v zmysle špeciálnej úpravy, ktorú otec navrhuje. Zároveň žiadal uložiť matke prispievať na výživu maloletého A. B. sumou 180 eur a na výživu maloletého D. E. sumou 120 eur mesačne k rukám otca.

13. V priebehu odvolacieho konania boli doručené ďalšie podania účastníkov. V podaní doručenom 05.06.2025, matka doplnila svoje odvolanie a uviedla, že nakoľko došlo k právoplatnému vyporiadaniu BSM medzi rodičmi maloletých rozsudkom zo dňa 03.11.2023, potvrdeným odvolacím súdom dňa 19.11.2024, predala matka byt D., v ktorom bývala spolu s maloletými na adrese N. R. XXXX/XX D., vyplatila bývalého manžela sumou 22.718,31 eur, ako jej uložil súd a po predaní bytu sa presťahovala dňa 16.03.2025 s maloletými do rodinného domu na adrese E. I., F. H. XXX/XX, ktorý zariadila a zrekonštruovala tak, aby najlepšie vyhovoval maloletým deťom. Matka tu má nahlásený trvalý pobyt dňom 22.04.2025 a tiež zapísala maloleté deti na školskú dochádzku v tejto obci od školského roka 2025/2026 a to maloletý A. B. v 2. ročníku ZŠ a maloletý D. E. v 1. ročníku ZŠ. Z uvedeného je podľa nej zrejmé, že treba vyhovieť podanému odvolaniu matky, zároveň preskúmať jej nové pomery, ktoré sa zmenili.

14. Otec v podaní doručenom dňa 10.06.2025, uviedol, že zmenou bydliska sa povahové vlastnosti a zručnosti rodiča nemenia, mení sa iba nehnuteľnosť, v ktorej osoba bude vykonávať starostlivosť o maloleté deti s tým, že je potrebné brať do úvahy, že osoba mení prácu aj bydlisko v krátkych intervaloch, čím preukazuje, že je nestabilná a nevytvára pre deti kladné výchovné prostredie, režim a istotu, čo nie je na prospech maloletých detí. Otec dáva do pozornosti upozornenie triednej učiteľky aj učiteľky ŠKD na správanie maloletého A. ako prváka zo dňa 11.04.2025, kde poukazujú na nevhodné správanie maloletého, a ďalšie upozornenie učiteľky ŠKD zo dňa 05.06.2025 na to, že maloletý nerešpektoval pokyny učiteľky, reaguje vzdorovito, nevhodne, správa sa rušivo, udieral päťami do lavice, udrel

spolužiačku, k učiteľke sa vyjadril mimoriadne neúctivo a vulgárne, čo je neprijateľné a bude treba to riešiť. Podľa názoru otca je v najlepšom záujme maloletých, aby boli zverené do jeho osobnej starostlivosti.

15. Matka v podaní doručenom dňa 20.08.2025 poukazovala na opakované nedodríavanie úpravy styku zo strany otca v zmysle súdom schválenej rodičovskej dohody dňa 16.03.2022, podľa ktorej bol otec oprávnený počas letných prázdnin stýkať sa s maloletými každý druhý a štvrtý týždeň v júli a v auguste, pričom otec si počas letných prázdnin v roku 2025 zobral deti len raz a to od 07.07.2025 do 13.07.2025. Od tohto dátumu sa s deťmi nestretol, ani sa o ne nezaujímal a na sms správy matky nereagoval a úplne prerušil kontakt, čím porušuje rozsudok a znemožňuje deťom pravidelný a stabilný kontakt s rodičom, ktorý im mal byť zaručený. Toto konanie svedčí o tom, že nemá reálny záujem o deti. Tiež uviedla, že z dôvodu absencie súhlasu otca pri vybavovaní prihlášok budú synovia od septembra 2025 navštevovať rozdielne základné školy, pričom z psychologického hľadiska ide o závažnú záťaž pre súrodencov. Uvedené skutočnosti treba podľa názoru matky vyhodnotiť ako dôkaz o nezodpovednom a nestálom prístupe otca k maloletým.

16. Otec v podaní zo dňa 21.08.2025 uviedol, že matka mu zakazuje, aby si prišiel pre maloletých synov. Opakovane kričala, že otec sa nemôže priblížiť k jej domu ani zazvoníť na zvonček na jej dome, inak zavolá na neho policajtov. To isté zakričala matke otca do mobilu. Maloletý syn u otca na návšteve rozprával sám od seba, že keď niekto zazvoní, má sa hneď v dome schovať, aby ho nikto nevidel, čo mu matka kázala. Takisto deti otcovi rozprávali samé od seba, že matka im kúpi otca. Matka opakovane pri preberaní detí a odovzdávaní detí kričí pred synmi na otca hanlivé, urážajúce slová. Toto potom maloletý syn používa v škole na pedagogický dozor. Matka využíva skutočnosť, že po rozhodnutí súdu o striedavej osobnej starostlivosti otec sľúbil sudkyňi, že zabezpečí, aby k maloletým deťom nechodili policajti. Matka políciu voláva len tak, bez dôvodu s tým, že je to ich práca. Otec poukazuje na to, ako nedôstojne sa matka správa k nemu ako otcovi. Otec nechce viac vystavovať maloletých synov policajným zákrokom tak, ako to sudkyňi sľúbil. Pokúša sa s matkou dohodnúť, či môže chodiť pre synov bez toho, aby na neho volala policajtov a hanlivo otca pred maloletými synmi urážala. Ďalej uviedol, že obaja maloletí synovia budú chodiť do jednej školy E. I.. Matka zanedbala správny postup pri prihlasovaní syna napriek odporúčaniam otca a teraz tým zaťažuje orgány. Otec pre prepis maloletého A. urobil maximum a v septembri ho v E. I. prijmu, o čom dokladá e-mail riaditeľa školy.

17. Dňa 16.09.2025 doložil otec do odvolacieho konania ďalšie podanie, v ktorom opätovne poukázal na to, že matka mu zakazuje, aby si prišiel pre maloletých synov, oznámila mu, že bude volať policajtov. Ohľadom školy uviedol, že obaja maloletí synovia budú behom jedného mesiaca chodiť do jednej školy v E. I., čo je na prospech maloletých. Otec si upravil rozvrh v práci tak, aby mohol synov vyberať zo základnej školy o 2 až 4 hodiny skôr ako ich vyberá matka. V podaní, doručenom súdu dňa 10.10.2025, otec poukázal na ďalšie upozornenie učiteľky ŠKD na správanie maloletého A. zo dňa 02.10.2025, ktorý nerešpektuje pokyny vychovávateľky, svojvoľne opúšťa triedu, vyrušuje a na napomenutia reaguje nevhodne. Otec má za to, že maloletým deťom by prospelo, keby ich otec brával o 2 až 4 hodiny skôr ako to robí matka, na čo si aj prispôbil pracovné povinnosti. V ďalšom podaní, doručenom 13.10.2025, otec opäť dáva do pozornosti súdu, že matka zanedbáva maloleté dieťa, jeho výchovu a zdravotnú starostlivosť, pričom predložil upozornenie L. S. P., školskej špeciálnej pedagogičky, na správanie maloletého D., žiaka 1. triedy ZŠ, ktorá z dôvodu, že maloletý sa málo zapájal do vyučovania, občas nemal domáce úlohy, málo komunikoval, prípadne odmietal pracovať, realizovala pohovor s matkou dieťaťa a bola jej navrhnutá možnosť poskytovať maloletému D. školské podporné opatrenia. Zo správy klinického logopéda L. L. L. zo dňa 29.10.2024 vyplýva, že mal. D. má vývinovú poruchu jazyka a bola mu odporúčené používanie osobitného aparátu na úpravu predkusu. Po rozhodnutí súdu prvej inštancie bolo otcovi umožnené, aby maloletému D. zabezpečil špeciálne rovnátko na úpravu logopedického handicapu. Uviedol tiež, že matka ho mal. D. odmieta dávať a so synmi logopedické cvičenia necvičí, logopedickú pomoc pre deti sabotuje. I z uvedeného má otec za to, že ponechanie v platnosti pôvodnej úpravy starostlivosti o deti by nebolo v najlepšom záujme maloletých.

18. Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 34 Civilného sporového poriadku, ďalej len CSP) po zistení, že odvolanie podal včas oprávnený subjekt (§ 359 a § 362 ods. 1 CSP a § 7 ods. 1 Civilného mimosporového poriadku, ďalej len CMP) proti rozhodnutiu, proti ktorému je tento opravný prostriedok prípustný (§ 355 ods. 1 CSP), postupom bez nariadenia ústneho odvolacieho pojednávania preskúmal

napadnutý rozsudok, ako aj konanie mu predchádzajúce bez ohľadu na rozsah a dôvody odvolania (§ 65 a § 66 CMP) a dospel k záveru, že podané odvolanie je čiastočne dôvodné.

19. Predmetom konania na súde prvej inštancie bolo rozhodovanie o zmene úpravy výkonu rodičovských práv a povinností k maloletým deťom. Predmetom odvolacieho konania bol výrok IV. rozsudku súdu prvej inštancie, ktorým súd maloleté deti zveril počnúc právoplatnosťou rozsudku do striedavej osobnej starostlivosti rodičov v týždňových intervaloch, ďalej výrok V., ktorým súd počas striedavej osobnej starostlivosti rodičom výživné neurčil, ako aj v závislých výrokoch VII. až IX.

20. Odvolací súd preskúmal správnosť postupu a napadnutého rozhodnutia súdu prvej inštancie a po oboznámení sa s obsahom spisu konštatuje, že rozsudok v napadnutom výroku IV. je vecne správny, keď prvoinštančný súd v dostatočnom rozsahu vykonal dokazovanie potrebné na zistenie skutočného stavu veci, výsledky tohto dokazovania jednotlivo i vo vzájomných súvislostiach správne vyhodnotil, pričom dospel v podstatných veciach k správnym skutkovým zisteniam a súčasne vec i správne právne posúdil. Odvolací súd sa plne stotožňuje s podstatou odôvodnenia napadnutého rozsudku (§ 387 ods. 2 CSP) a ani s prihliadnutím na odvolaciu argumentáciu matky nenachádza dôvod, pre ktorý by sa mal od záverov súdu prvej inštancie odchýliť. Na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia dopĺňa nasledovné:

21. Podstatou odvolacej argumentácie matky boli predovšetkým nedostatky v skutkových zisteniach súdu, okrem iného zapríčinené podľa nej i tým, že súd nevykonal potrebné dokazovanie a to znaleckým posudkom znalca z odboru psychológia, odvetvie klinická psychológia detí a potom tiež nedostatky v právnom posúdení veci zo strany prvoinštančného súdu, ktorý mal opomenúť rešpektovanie najlepšieho záujmu maloletých detí. Odvolací súd však v postupe prvoinštančného súdu žiadne pochybenia nezistil.

22. Podľa § 26 Zákona o rodine, ak sa zmenia pomery, súd môže aj bez návrhu zmeniť rozhodnutie o výkone rodičovských práv a povinností alebo dohodu o výkone rodičovských práv a povinností.

23. V zmysle Čl. 3 ods. 1 Dohovoru o právach dieťaťa záujem dieťaťa musí byť prvoradým hľadiskom pri akejkolvek činnosti týkajúcej sa detí, nech už uskutočňovanej verejnými alebo súkromnými zariadeniami sociálnej starostlivosti, súdmi, správnymi alebo zákonodarnými orgánmi.

24. V prejednávannej veci išlo o zmenu existujúcej úpravy rodičovských práv a povinností k maloletým deťom, o ktorej rozhodol súd naposledy v konaní sp. zn. 6P/32/2020, v ktorom súd na čas po rozvoде zveril maloleté deti do osobnej starostlivosti matky, zároveň určil vyživovaciu povinnosť otca k maloletým deťom a schválením rodičovskej dohody upravil bežný styk otca s maloletými ako aj styk v čase sviatkov a prázdnin. Dňa 09.02.2023 podal otec na súd predmetný návrh na zmenu osobnej starostlivosti, ktorým sa domáhal striedavej osobnej starostlivosti majúc za to, že od posledného rozhodovania súdu sa pomery v rodine zmenili, matka svoju úlohu riadne nezvláda a deťom jej starostlivosť neprospejeva.

25. Z ustanovenia § 24 Zákona o rodine vyplýva, že súd pri rozhodovaní o výkone rodičovských práv a povinností alebo pri schvaľovaní dohody rodičov musí rešpektovať právo maloletého dieťaťa na zachovanie jeho vzťahu k obidvom rodičom a vždy prihliadať na záujem maloletého dieťaťa, najmä na jeho citové väzby, vývinové potreby, stabilitu budúceho výchovného prostredia a ku schopnosti rodiča dohodnúť sa na výchove a starostlivosti o dieťa s druhým rodičom. Súd musí dbať, aby bolo rešpektované právo dieťaťa na výchovu a starostlivosť zo strany obidvoch rodičov a aby bolo rešpektované právo dieťaťa na udržiavanie pravidelného, rovnocenného a rovnoprávneho osobného styku s obidvomi rodičmi. Ak sú obidvaja rodičia spôsobilí dieťa vychovávať a ak majú o osobnú starostlivosť o dieťa obidvaja rodičia záujem, súd môže zveriť dieťa do striedavej osobnej starostlivosti obidvoch rodičov, ak je to v záujme dieťaťa a ak budú takto lepšie zaistené potreby dieťaťa, pričom ak so striedavou osobnou starostlivosťou súhlasí aspoň jeden z rodičov, musí súd skúmať, či bude striedavá osobná starostlivosť v záujme dieťaťa.

26. Súd prvej inštancie sa vyššie citovanými ustanoveniami zákona náležite riadil a vzhľadom na prejavovaný záujem oboch rodičov o vykonávanie osobnej starostlivosti o maloleté deti a zároveň s ohľadom na návrh otca, požadujúceho striedavú osobnú starostlivosť, skúmal vhodnosť takejto formy starostlivosti. Z dokazovania vykonaného prvoinštančným súdom mal potom aj odvolací súd preukázané, že hoci osobnostné predpoklady rodičov nie sú ideálne a sú tiež značne deformované ich vzájomným konfliktom a rivalitou ohľadom starostlivosti o deti, v zásade obaja rodičia sú spôsobilí

vychovávať maloleté deti a starať sa o ne, keď na strane žiadneho z nich nebola zistená či už zdravotná nespôsobilosť alebo iná vážna prekážka, ktorá by mu vo výchove detí bránila. Je pravda, že konflikty rodičov silno ovplyvňujú prežívanie maloletých detí, ale zároveň z dokazovania vyplynulo, že obe maloleté deti majú k obojom svojim rodičom kladný vzťah. Maloletý A. síce viac rešpektuje a akceptuje otca, s ktorým má relatívne silné emočné puto a prechováva k nemu kladné emócie, v ich vzťahu podľa názoru znalca nie sú významné negatívne elementy, ktoré by vzťahu neprospievali (s výnimkou negatívneho vplyvu otca na matku, ktoré táto potom prenáša na maloletého), zatiaľ čo pokiaľ ide o matku, aj keď A. túži byť v jej prítomnosti, avšak ich vzťah je oslabovaný kvalitou emočnej väzby zo strany matky. Maloletý D. zase prechováva intenzívnejší vzťah k matke a túto i z dôvodu nižšieho veku považuje za primárnu vzťahovú osobu, na ktorej prítomnosť je viac naviazaný, avšak túži byť s oboma rodičmi rovnako. Podľa názoru súdu rozdelenie súrodencov by bolo vyslovene nevhodným riešením, keďže by výrazne zasiahlo do - už i v súčasnosti mierne naštrbených súrodeneckých väzieb, čo je v hrubom rozpore so záujmami detí, preto na uvedené odchýlky v preferenciách detí prvoinštančný súd správne prihliadal iba okrajovo a uprednostnil riešenie, ktoré súrodenecké vzťahy podporí a zároveň umožní obojom maloletým deťom, aby ich potreba dostatočnej prítomnosti toho-ktorého rodiča bola správnou mierou naplnená.

27. Zákonné podmienky pre zverenie maloletých detí do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov vyžadujú, aby boli rodičia spôsobilí deti vychovávať, aby mali o výchovu detí záujem a aby takouto úpravou boli lepšie zabezpečené potreby maloletých detí. Samotná skutočnosť, že obaja rodičia majú o osobnú starostlivosť záujem a že sú z hľadiska fyzického, psychického a existujúcich vhodných podmienok obaja spôsobilí sa o dieťa starať, nevedie opodstatnene ešte k záveru, že striedavá osobná starostlivosť je pre dieťa vhodná, pokiaľ nie je preukázané aj splnenie ďalších zákonom stanovených podmienok kumulatívne právnou úpravou požadovaných. Záujem dieťaťa treba posudzovať z hľadísk objektívnych, nie teda z čisto subjektívneho hodnotenia výhodnosti či nevýhodnosti pozície toho ktorého z oboch rodičov. Súd musí zohľadniť všetky zákonné kritériá, ale akú dôležitosť jednotlivým kritériám nakoniec prizná, závisí na špecifikách každého daného prípadu. Súd pritom posudzuje celý súbor relevantných faktorov, ako sú vzťahy medzi dieťaťom a rodičmi, záujem rodičov o dieťa, spôsobilosť každého z rodičov starať sa o dieťa, súrodenecké väzby, vhodnosť bytových podmienok, schopnosť komunikácie medzi rodičmi a tiež, akonáhle je to z hľadiska na vek a rozumovú vyspelosť dieťaťa možné, berie do úvahy aj názor dieťaťa samotného.

28. V danom prípade bolo nepochybné, že otec (rovnako ako matka) mal v danom prípade záujem o výlučnú starostlivosť o maloleté deti, eventuálne bol naklonený striedavej osobnej starostlivosti. Matka trvala na jej výlučnej osobnej starostlivosti. S ohľadom na výsledky vykonaného dokazovania však odvolací súd zhodne so súdom prvoinštančným nepovažoval už v súčasnosti za optimálny model starostlivosti o deti doterajšiu výlučnú osobnú starostlivosť matky. Podľa názoru odvolacieho súdu vykonané dokazovanie potvrdilo, že striedavá starostlivosť bude v najlepšom záujme maloletých detí. Od zverenia maloletých do osobnej starostlivosti matky, kedy zverenie detí do matkinej starostlivosti vyžadoval najmä veľmi útlý vek detí, ktorých potrebou predovšetkým bola potreba matkinej prítomnosti, keďže v tom čase boli na ňu naviazané, uplynula doba niekoľkých rokov, maloleté deti sú vekovo staršie, majú 7 a 6 rokov, ich vzťah k matke sa medzičasom modifikoval a matka už nie je tou primárnou osobou, ktorá by jediná dokázala naplňovať potreby (osobitne emocionálne) maloletých detí. Naopak, vyhodnotením výsledkov vykonaného dokazovania možno dospieť k záveru, že otec potreby detí dokáže naplňovať minimálne v rozsahu ako to robí matka, takže rovnocenná starostlivosť zo strany oboch rodičov dokáže ich potreby lepšie zabezpečiť a takáto forma osobnej starostlivosti bude v najlepšom záujme maloletých. Aj keď momentálne preferencie maloletého A. a maloletého D. vo vzťahu ku každému z rodičov nie sú rovnaké, zároveň však obe deti majú vytvorené citové väzby k obojom svojim rodičom a tiež aj oboch rodičov potrebujú vo svojom živote, čo potvrdilo aj znalecké dokazovanie.

29. Pokiaľ však odvolateľka namietala, že súd prvej inštancie založil svoje rozhodnutie výlučne na záveroch znaleckého posudku č. 7/2024, odvolací súd jej nemohol dať za pravdu. Z odôvodnenia rozsudku je zrejmé, že súd pri rozhodovaní vychádzal z množstva ďalších dôkazov, ktoré v konaní vykonal a to nielen z vyjadrení účastníkov konania, ale aj listinných dôkazov, vrátane početných správ rôznych inštitúcií (školských zariadení maloletých, psychologov účastných poradenského procesu na referáte poradensko-psychologických služieb, vyjadrení lekárov, orgánov činných v trestnom konaní atď.), vrátane obsahu súvisiacich spisov. Námetka odvolateľky teda evidentne nie je dôvodná. V tejto súvislosti treba zdôrazniť, že súdy nemôžu slepo dôverovať iba záverom znalca, privilegovať znalecký

dôkaz a prenášať zodpovednosť za skutkovú správnosť súdneho rozhodovania na znalca, takto však v uvedenom prípade prvoinštančný súd nepostupoval. Znalecký dôkaz bol v konaní len jedným z dôkazov, aj keď nepochybne veľmi relevantným, keďže znalec disponuje potrebnými odbornými znalosťami z psychológie na objektívne a komplexné posúdenie vzťahov v rodine, potrieb maloletých detí ako aj osobnostných predpokladov rodičov pre výkon osobnej starostlivosti o deti. Z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia je ale nad všetky pochybnosti zrejmé, že okrem znaleckého posudku súd bral pri rozhodovaní do úvahy aj množstvo iných dôkazov, medzi nimi aj vyjadrenie psychologičky F. O. P., na ktoré sa odvoláva matka, ktoré ale podľa názoru odvolacieho súdu vo svetle ostatných dôkazov nepostačuje na prijatie záveru o tom, že zverenie do výlučnej osobnej starostlivosti matky by bolo v súlade s najlepším záujmom maloletých detí.

30. Odvolateľka tiež vytykala súdu, že nedostatočne a nesprávne zistil skutočný stav, keď neustanovil v konaní znalca z odboru psychológia, klinická psychológia detí, keď matka považuje za dôležité posúdenie veci práve takýmto znalcom. Odvolací súd však názor matky nezdiera a má za to, že súd prvej inštancie vykonal dokazovanie v dostatočne širokom rozsahu, vrátane znaleckého dokazovania znalcom z odboru psychológia, odvetvie poradenská psychológia, ktorého závery sú postačujúce pre zistenie relevantných odborných poznatkov. Posudok je dostatočne jasný, zrozumiteľný a bez formálnych väd, pričom je zrejmé, z čoho znalec pri formulovaní jeho záverov vychádzal. Odvolací súd nevidel žiadne dôvody, pre ktoré by bolo treba vykonávať ešte ďalšie znalecké dokazovanie znalcom z odboru psychológia, klinická psychológia detí. Uvedené by bolo neúčelné a nevhodné, pretože zásadné otázky znalec zodpovedal v posudku a nový znalec tak nemal potenciál vniesť do veci viac relevantných informácií. Pokiaľ znalec nezodpovedal spôsobom, s akým by sa matka stotožnila, nemožno toto považovať za nedostatok znaleckého posudku alebo dôsledok neodbornosti osoby znalca.

31. V danom prípade boli súdom prvej inštancie okolnosti prípadu riadne preskúmané a správne vyhodnotené. V konaní bolo preukázané, že deti majú približne rovnako rady tak matku ako aj otca a ich preferencie vo vzťahu k jednému z nich sú natoľko nevyrazné, že nepostačujú na prijatie jednoznačného záveru o vhodnosti osobnej starostlivosti jedného z rodičov. Pokiaľ ide o osobnostné predpoklady, tieto ako už bolo predostrené vyššie, ani u jedného z rodičov nie sú optimálne, predovšetkým z dôvodu ich nepriateľského nastavenia jedného voči druhému, čo má na maloleté deti negatívny vplyv. Zároveň však je iluzórne očakávať bezchybnú a bezproblémovú komunikáciu rodičov, ktorá by predstavovala ideálny stav komunikácie z hľadiska zabezpečovania výchovy a starostlivosti o deti oboma rodičmi, hoci i v tomto prípade rodičia disponujú potenciálom na to, aby sa o čo najkvalitnejšiu formu komunikácie snažili, i s prihliadnutím k ich vzdelaniu. Poukazovanie odvolateľky na narušenú komunikáciu rodičov je tak na jednej strane síce namieste, keďže judikatúra všeobecných súdov považuje schopnosť vzájomnej komunikácie rodičov za veľmi významný faktor z hľadiska splnenia zákonných predpokladov pre striedavú osobnú starostlivosť, na druhej strane pri posudzovaní tejto argumentácie matky nemožno nevyšmúť si skutočnosť, vyplývajúcu z dokazovania, že práve matka nesie na uvedenej situácii väčší podiel a zároveň jej snahy o zlepšenie tohto stavu sú iba formálne. Preto nielen uvedená odvolacia námietka matky ale aj jej správanie v tomto smere možno považovať za súčasť účelového konania sledujúceho zabránenie striedavej osobnej starostlivosti (zo záverov poradenského procesu, ktorého sa rodičia zúčastnili, vyplýva okrem iného to, že spolupráca práve s matkou sa ukázala ako problémová pre silnú absenciu komunikačnej kultúry, problém so sebaovládaním, a jej spolupráca pretrvávala iba vo formálnej rovine).

32. Pokiaľ by mal potom súd v danom prípade pri rozhodovaní vychádzať práve z nedostatočnej komunikácie medzi rodičmi a uvedený faktor brať do úvahy ako prvoradý, v tom prípade (aj s ohľadom na postoj matky k vyriešeniu tohto problému do budúcnosti) nie je celkom isté, či práve matku je treba považovať za vhodného preferenčného rodiča. Odvolací súd bol toho názoru, že hoci tak matka ako aj otec svojimi hostilnými postojmi jedného voči druhému negatívne vplyvajú na maloleté deti, matkin prístup k otázkam rodičovských práv k deťom je mimoriadne škodlivý a výrazne zasahujúci do práv detí nielen tým, že odmieta reálne pracovať na zlepšení narušených vzťahov medzi rodičmi, ale bráni aj otcovi v prístupe k deťom (robí obštrukcie pri jeho stretávaní s deťmi). Takéto správanie rodiča vo všeobecnosti v zásade diskvalifikuje z role preferenčného rodiča. Spolupráca rodičov je totiž rovnako dôležitá aj v prípade, ak je dieťa vo výlučnej starostlivosti jedného z nich.

33. Odvolací súd uzatvára, že s prihliadnutím ku všetkým skutočnostiam, ktoré v prejednávanej veci vyšli najavo, vychádzajú z práva maloletých na rovnocenný styk s oboma rodičmi, majú preukázané,

že maloletí majú približne rovnaké citové väzby ku každému z rodičov a zároveň výchovné prostredie žiadneho z rodičov nemá oproti druhému taký výrazne lepší potenciál pre uspokojovanie potrieb maloletých, aby bolo dôvodné ich zverenie do jeho výlučnej starostlivosti, dospel zhodne so súdom prvoinštančným k záveru, že sú naplnené podmienky pre striedavú osobnú starostlivosť oboch rodičov, keďže takto budú lepšie zaistené potreby maloletých detí a preto rozhodnutie je v súlade s ich najlepším záujmom. Napriek určitým nedostatkom v osobnostných profiloch rodičov a nie celkom zrelému prístupu k rodičovstvu, ani u jedného z nich nebola preukázaná nespôsobilosť vychovávať maloleté deti. Treba si uvedomiť, že len málokto má ideálnu osobnostnú výbavu na výchovu dieťaťa, to však neznamena, že si nemôže riadne plniť svoju úlohu byť dobrým a milujúcim rodičom v rámci svojich možností. Potvrdenie rozhodnutia v časti striedavej osobnej starostlivosti tak podľa názoru odvolacieho súdu je vzhľadom na okolnosti tohto prípadu súladné s najlepším záujmom maloletých detí a súčasne ním odvolací súd sledoval potrebu aj súdnym rozhodnutím pomenovať rovnocenné postavenie rodičov pri výkone ich rodičovských práv a povinností pri zistení pretrvávajúcích tendencií rodičov znevažovať druhého rodiča pred deťmi, či už vedome alebo nevedome, a negatívne vplývať na vzájomný vzťah detí s druhým rodičom. Záverom odvolací súd pripomína, že pokiaľ odvolateľka vytýkala súdu, že neprihliadal na najlepší záujem maloletých detí, odvolací súd má z vykonaného dokazovania za to, že tak urobil. Bolo by však namieste, aby predovšetkým ona sama (rovnako ako aj otec) svoje správanie korigovala v súlade s týmto princípom, ak jej na zdravom vývoji svojich detí záleží.

34. Pokiaľ ide o odvolanie v časti vyživovacej povinnosti, toto považoval odvolací súd za dôvodné.

35. Podľa § 62 ods. 6 Zákona o rodine, ak je maloleté dieťa zverené do striedavej osobnej starostlivosti rodičov, súd pri určení výživného prihliadne na dĺžku striedavej osobnej starostlivosti každého rodiča alebo súd môže rozhodnúť aj tak, že počas trvania striedavej osobnej starostlivosti rodičov výživné neurčuje.

36. Podľa zákona sa má dieťa podieľať na životnej úrovni rodičov. Ak pri zverení dieťaťa do striedavej starostlivosti nastane situácia, že u jedného z rodičov by dieťa pocítovalo podstatne nižšiu životnú úroveň vzhľadom k horším majetkovým pomerom tohto rodiča, potom je namieste, aby súd tento nepomer vykompenzoval určením vyživovacej povinnosti lepšie situovanému rodičovi na dorovnanie životnej úrovne u druhého rodiča. Výsledkom určenia vyživovacej povinnosti by malo byť dosiahnutie takého stavu, aby u matky i otca malo dieťa životnú úroveň porovnateľnú. Neurčenie výživného prichádza teda do úvahy v prípade, ak obaja rodičia majú približne rovnaké pomery a tiež dĺžka osobnej starostlivosti oboch rodičov je rovnaká.

37. Z výsledkov vykonaného dokazovania vyplýva, že otec dosahuje priemerný čistý príjem cca 1.514 eur, matka 1.050 eur. Pokiaľ ide o majetkové pomery, obaja rodičia majú jeden rodinný dom vo svojom výlučnom vlastníctve (matka je výlučnou vlastníčkou rodinného domu v E. I., kde s deťmi v súčasnosti býva, otec je výlučným vlastníkom rodinného domu v T. I., v ktorom tiež býva), pričom obaja rodičia majú svoj dom zaťažený hypotékou. Iné nehnuteľnosti rodičia nevlastnia, byt v D. matka predala a titulom vyporiadania BSM vyplatila otcovi sumu 22.718 eur. Na základe takto zistených skutočností možno ustáliť, že životná úroveň otca je vyššia ako matkina, a je tu dôvod na dorovnanie životnej úrovne maloletých synov, keď budú tráviť čas u matky. Odvolací súd preto uložil otcovi počas striedavej osobnej starostlivosti povinnosť prispievať na výživu maloletého A. B. sumou 80 eur mesačne a na maloletého D. E. sumou 60 eur mesačne, ktorú výšku výživného považoval za primeranú berúc do úvahy rozdiely v príjmoch matky a otca a zohľadniac skutočnosť, že striedavá osobná starostlivosť bude prebiehať v týždňových intervaloch, teda každý z rodičov sa na nej bude podieľať v polovici a každý rodič bude uspokojovať potreby maloletých detí v čase, keď ich bude mať vo svojej starostlivosti, preto určené výživné bude dorovnávať deťom nižšiu životnú úroveň počas dvoch týždňov v mesiaci, ktoré budú tráviť u matky.

38. Ako dôvodnú napokon odvolací súd vyhodnotil aj odvolaciu argumentáciu matky týkajúcu sa splatnosti jej dlhu na trovách štátu, vyčísleného v celkovej sume 1.147,50 eur a s ohľadom na jej príjmy povolil matke tento dlh splatiť v mesačných splátkach po 100 eur splatných vždy do 10. dňa v mesiaci počnúc právoplatnosťou tohto rozsudku s tým, že omeškanie s plnením jednej splátky má za následok splatnosť celého plnenia.

39. Ďalšie argumenty odvolateľky považoval odvolací súd pre rozhodnutie vo veci samej za nerozhodné, bez potreby sa s nimi osobitne vysporiadať. I podľa už konštantnej judikatúry tak národných, ako

aj nadnárodných súdov, súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkmi konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania. Odôvodnenie rozhodnutia tak nemusí dať odpoveď na každú jednu poznámku, či pripomienku účastníka konania, ktorý ju nastolil. Je však nevyhnutné, aby bolo reagované na podstatné a relevantné argumenty účastníkov konania (porovnaj napríklad rozhodnutia ÚS SR II. ÚS 251/04, III. ÚS 209/04, II. ÚS 200/09 a podobne). Preto odvolací súd na ďalšiu, irelevantnú argumentáciu, zachádzajúcu podrobne do nadbytočných detailov, nepovažoval za potrebné reagovať špecifickou odpoveďou.

40. Vedený vyššie opísanými úvahami preto odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom výroku IV. a v závislom výroku VII. z dôvodu vecnej správnosti potvrdil podľa § 387 ods. 1, 2 CSP a rozsudok v napadnutých výrokoch V. a VIII. týkajúcich sa výživného a splatnosti dlhu vzniknutého matke na trovách štátu, za použitia ustanovenia § 388 CSP zmenil tak, ako je uvedené vo výroku. Zároveň v zmysle ustanovení § 52, § 58 CMP a § 396 ods. 2 CSP rozhodol o trovách prvoinštančného ako aj odvolacieho konania tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na ich náhradu.

41. Toto rozhodnutie bolo prijaté v senáte pomerom hlasov 3:0, teda jednohlasne.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je podľa § 421 CSP prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvom pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie,

lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1).

Povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 CSP).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 CSP).

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 CSP).